



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no.Maij.

Feria qui[n]ta: de necessitate sanctissime co[n]fessionis. Sermo. xxvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

Feria.V. post Inuocauit.

viaz meaz fructus. Ecce pcciu sanguinis mei que dedi p redēptione aiaz vraz. Ubi est seruitus vestra quā mibi p pccio sanguinis mei dedistis? Ego super gloriā meā vos habui cū essem deus ap parēs hō: et viliorē me oibus rebus vestris fecistis. Nā oēm rē vilissimā terre amplius dilexistis q̄ iusticiā meā et fidē. hec Ehyf. O scelerati et ingrati peccatores: qd mali feci vobis? Quid p vra salute facere debui qd nō feci? Videte caput meū splēdidū: hoc est illud qd p vobis spinis fuit coronatū. Dabui faciē meā nūc sole lucidiorē: fetidissimis spūis p vobis deturpatā. Corpus hoc gloriosum qd inspicitis pro vobis fuit dure flagellatū et in cruce confixū. Ecce signa: aspiciate loca clauorū: aspiciate manus: aspiciate pedes: aspiciate lat. Inqt em Ehyf. Venier xps in iudicio nō solū vulnera: s; etiā exprobratissimā mortē ostendens. Scdo tristabunt pctōres ppter diuatiōē. In tātis em angustijs pstituti oēs scōs suos habebūt. Tertio tristabunt ppter sentētiatiōē: qm audiet tonitruū illud grāde et for midabile vocē. s. iesu xpi indignāter ip sis dicētis Mar. xvj. Ite maledicti in ignē eternū q paratū est diabolo et angelis ei. Tertiu pteplandū d; oīm se paratio. O si vellem pteplari qm se parabunt iniusti a psozio iustoz: et a vifione dei: quāta erit illoz lamētatio: q̄ flebiles voces pūperemus certe in la chrymas. Ibtū qdē ipi dānati eiulan tes et q̄rulates in ignē eternū: iusti aut in vitā eternā in qua regnabūt cū xpo per infinita secula seculorū. Amen.

¶ Feria q̄nta post Inuocauit: de necessitate sanctissime p̄fessionis d; eos q̄ dicūt superflūū esse aut inane p̄fiteri peccata sua sacerdoti. Sermo. xvij.



Accedentes discipuli eius rogabāt eū dicentes: Dimitte illas quia clamat post nos: Mat. xv. et in euāgelio

hodierno. Ordinauit xps sacerdotes suos mediatores fore futuros iter ipis et pctōres penitētes: voluitq; vt abfolutiōis bñficiū ipi sacerdotes p̄fessionē sacramentalē largirent. Qd mystice innuit in euāgelica lectiōe in qua narrat quēadmodū apli p quos significatur sacerdotes supplicabāt xpo p chaz naneē filia: sanitarē postulante p quas peccatrix aīa denotatur. Qm nō apud nōnullos curiosos extat opinio quedā falsa: q̄ asserūt nō fore opportunū: imo superflūū et inane sacerdotib; cōfiteri peccata. Recirco in presenti sermone de necessitate p̄fessionis tractare curāvimus: quam necessariam esse cunctis penitētib; ostēdemus triplici rōne.

Prima ratio ppter doctorum et scri pturarum testificationem.

Secda ppter xpi institutionem.

Tertia propter ecclesie p̄re: p̄prietatē. Qd per dicta sanctorū doctorū probari pōt qualiter cōfessio peccatorū sit penitētib; ad salutē necessaria. Capm. s.



Prima rō qua ostēdit q; cōfessio sit necessaria ad salutē est ppter doctorū et scripturarū testificationē. Et ante q̄ inducantur testimonia p̄mittēda est de confessione distinctio quedā quā ponit Alex. in. iij. volu. sum me. q. lxxvj. mem. ij. ar. ij. s. ij. et Tho. ij. q. ij. ar. s. ad. s. ar. q̄ dicit q; triplex est confessio. Prima eoz q̄ sunt fidei: et ista est p̄p̄ius actus fidei. de qua Paulus Rom. x. ait: Ore autē cōfessio fit ad salutē. Secda est cōfessio gratiarū actiōis siue laudis: et est actus patrie: q; ordinat ad honorē deo exteri exhibēdum. De qua David in ps. cxvij. Cōfitemini dño qm bonus. Tertia est cōfessio sacramentalis q̄ fit sacerdoti. Et de hac Ray. ait in sum. de peni. Cōfessio est corā sacerdote legitima p̄p̄iorum pctōz declaratio. Et de hac feri dicit q; loco et tpe expediat ad salutē. Uñ de peni. di. s. c. nō pōt. s. inducitur Amb. li. de paradiso sic loquē: Non pōt q̄s q; pctō iustificari nisi pctū fuerit

Vit ante cōfessus. Et idē Amb. i sermone
quadragēsimē inq̄r: Ecce nūc tēpus ac
ceptabile in q̄ cōfessio a morte aīaz libe
rar. Cōfessio paradīsus aperit. Cōfessio
spēs saluādi tribuit. In scriptura dicit:
Dic tu iniquitates tuas vt iustificeris.
ps. l. Fr̄ Johānes os aureum. ea. iii. c.
p̄fecta. In corde cōtritio: in ore cōfessio:
in opere tota humilitas. hec est fructife
ra p̄nia. Et idē de peni. di. s. c. nō p̄t. ij.
Nō p̄t q̄s grām vite celestis accipere:
nisi purgat⁹ fuerit ab omni sordē pcti p̄
p̄ntē p̄fessionē. ⁊ Aug. li. de p̄nia. Agite
p̄ntiam qualis agit in ecclia: vt oret pro
vobis ecclia. Nemo sibi blādiatur ⁊ dī
cat: Occulte ago apud deū ago. Nonit
de⁹ q̄ mihi ignoꝛat q̄ in corde ago. Er
go sine cā dicit⁹ est. Que solueritis i ter
ra erūt soluta ⁊ in celo. Ergo sine causa
clauēs date fuerit ecclie dei: quasi dicit
nō. Et idē in eodē li. Quē penitet oīno
peniteat: dolorē lachrymis ostēdat: pre
senter vitā suā deo p̄ sacerdotē: p̄ueniat
iudiciū dei p̄ cōfessionē. ⁊ Aug. in li. de
p̄nia. Cōfessio est salus aīarum: dissipā
trix vitiorum: oppugnatrix demonum.
Quid plura. Obstruit os inferni ⁊ por
tas aperit paradīsi. Et de peni. dist. s. c.
Multipler mīa dei. Leo papa inquit:
Mediator dei ⁊ hominū x̄ps iesus: hāc
p̄positis ecclie tradidit p̄tatem vt cō
fiteatibus penitētie satisfactiōē darent
⁊ eadē salubri satisfactiōē darent
ad cōiōnē sacramētoꝝ p̄ ianuā reconci
liationis admitterēt. Et idē in sermoni
bus nō remanet in iudicio cōdēnādus
q̄ fuerit cōfessione purgatū. Et q̄bus
colligif q̄ penitētes ad cōfessionē sunt
obligati. Sed cōtra posset q̄s arguere.
Primo q̄ nullus tenet manifestare in
honestā corpis sui: ergo multo minus
nec aīe. Secōdo q̄ vt dicit Amb. sup. Lu.
Petrus doluit ⁊ fleuit: q̄ errauit vt hō
Nō inuenio qd̄ dixerit: scio q̄ fleuerit.
Lachrymas lego: satisfactiōē nō lego
Et Chrys. ait: Lachryme lauāt delictū
q̄ voce pudor est confiteri. Tertio ar
guit q̄ si esset necessariū hoīes cōfiteri

sacerdoti: hoc nō videret esse nisi ad tā
rādā emēdā pcti. Sed hō p̄t sufficien
ter taxare emēdā p̄ pctō suo: ergo vis
des q̄ cōfessio nō sit necessaria. Respō
det ad hec Ricb. in. iij. di. xviij. ar. n. q.
s. dicens ad primū. Q̄ in honestā corpo
ris expedit aliq̄ manifestare medico
ad sanitatē cōsequēdā: iuxta illud Boe
tij. Si operā medicātis expectas, oportet
vt vulnus detegas. Sic etiā in honestā
aīe manifestāda sunt sacerdoti tāq̄
medico sp̄iali. Ad scōm̄o dicit Ricb.
q̄ multa facta sunt q̄ scripta non sunt.
Et q̄n dī: q̄ lachryme lauāt delictū ex
cludit cōfessio publica: nō autē secreta
que cū ipsis lachrymis intelligitur. Ad
tertū insup argumentū dī. Ricb. q̄ il
le qui est nimis familiaris vni parti: iu
dex nō debet esse in illa causa: vt nō. eē
de officio ⁊ potestate iudicis deleg. c. in
sinuante. Quia dicit glo. ibidē. Fami
liaritatis affectio veritatē impedire so
let. Nō autem nimis familiaris est car
ni sue: ⁊ ideo nō est rationale q̄ sit iu
dex in illa causa in qua agendum est de
punitiōe carnis sue q̄uis illa punitiō
sit ad anime correctionē. Multi insup
per si seiplos iudicare deberent: de gra
uissimis peccatis sibi conscientiam nō
facerent: reperirenturq̄ vsurarij q̄ vsu
ras nō cōdemnarent: raptōres ⁊ fures
qui restitutionem nō approbarent ad
ulteri ⁊ fornicatores qui luxurias excu
sarent: huiusmodi. Quare oportune
preuisum est: vt in foro conscientie aliij
salicij sacerdotes de peccatis nostris:
quando illa confitemur habeant iudic
care.

Q̄ cōfessio est de necessitate salutis
eo q̄ tpe legis gratie fuit instituta a do
mino iesu christo: ⁊ quō intelligitur q̄
sit de iure nature ⁊ qualiter in lege scri
pta fuit figurata. Cap. ij.
Scūda rō qua ostēdit q̄ cō
fessio sacramentalis sit ad sa
lutē necessaria est p̄pter xp̄i
institutiōē. Instituta q̄ppe
fuit p̄fessio i lege gr̄e a dño iesu christo



Feria.V. post Inuocauit.

fm Ricb. vbi. s. ar. s. q. s. ipliciter expli-
cite. Implicite in figura cu dicit lepro-
so mudato Mat. viij. Tade et ofide re
sacerdoti. Et etiā explicite sine figura i
hoc q non tm potestate iudicadi in fo-
ro exteriou dedit discipulis accipiēdas
ab alijs mediante petro: cui ea pmisit
ante passionē cum sibi dixit illud quod
scriptū est Mat. xvj. Tibi dabo claues
regni celou. Et dedit post resurrectione
nē cu dicit Job. xxj. Pafce oues meas.
S; etiā dedit eis prātem iudicadi in fo-
ro pscie nō tm apostolis quoz sunt epi
successores: s; etiā alijs discipulis quoz
sunt successores inferiores sacerdos-
tes. Et illā prātem oib; imediate dedit
p seipm cū post resurrectionē dixit eis
Job. xx. Quotuz remisistis pctā remit-
tunt eis. Quid; aut; daf prās iudicadi
de aliqua causa daf eis prās cognoscē-
di de illa. Nullus em; pōt iudicare t eē
bon; iudex de his q ignoat. Sacerdos
aut; non pōt cognoscere sufficiēter scā
pctōus pscie nisi peccator: ei cōfessione
psciētiā apiat. Alex. aut; in. iij. summe.
q. lxxvj. mē. ij. arti. ij. dicit q due sunt
in cōfessione. Unū formale cōpletiū;
t hoc est absolutio vel prās absoluedi
vel medicandi. Et h dñs instituit q prā-
tem clauū concessit. Et penes h residet
dñus. Aliū aut; est materiale: t; est deie-
ctio pcti siue morbi. Et hoc dñs non in-
stituit: sed insinuat: q; sufficit egrotō
exponere medicū t medicinā. Un Aug.
li. s. de penitentia. t ponit de peni. di. s.
Quē penitet. Lazarū ait de monumen-
to iā resuscitatū obtulit dñs discipulis
soluēdū. per h ostendēs prātē soluendi
sacerdotibus fuisse cōcessam. Et hic qri
pōt. vtrū confessio instituta fuerit in le-
ge nature t i lege scripture sicut i lege
gratie. Et de lege nature dicere possus-
mus fm Bos. in. iij. di. xvij. parte. s. ar-
ti. s. q. s. q duplr sunt aliqua de dictami-
ne iuris nature. s. aut in generali aut in
spāli. In spāli vt honorare parētes. In
gnāli dō dicitat natura ea que sup addit
lex enāgelica. Intelligendū est ergo q

est cōfessio de pctō mentalis t vocalis;
Q Mentalis pfectio est recognitio pec-
catū offense dei. t hoc est de dictamine
nature in speciali. fm q cognitio offen-
se est de dictamine nature. Cognitio au-
tem offense humane est de dictamine na-
ture p se fm q est rōnabilis. S; cogni-
tio diuine offense est de dictamine na-
ture adiute aliquo modo p fides. Quō
aut; scit homo se offendisse deū que; nō
videt: nisi per aliq; radiū fidei hoc co-
gnoscat. Un ergo deum cognoscat bō se
per puricationē in honorare: natura
dicitat q ab ipō mīa est humilr petēda:
t hoc nunq; est nisi recognoscat culpa.
Vocalis dō confessio est duplex: scilicet
que fit deo t q fit homini. Vocalr con-
fiteri deo dicitat natura nō simplr; in
casu. vtrūta qñ de; erigit. sicut erigit
ad Adam t Layn de qui; scribit sic de
peni. di. s. c. voluissent. s. deniq; Deniq;
vt pspicue appareat neminē sine cōfessio-
ne a pctō mudari: ab ipius humani
generis principio sumamus exordium.
Pctō trāsgressionis pūmi parētes cor-
rupti a dño sunt reqñiti de culpa: vt pec-
catū quod trāsgrediendo cōmiserāt cō-
fitendo deleant. Serpēs aut; de culpa
requisitus non est: quia per cōfessionē
nō reuocabatur ad veniā. Layn q; cū
pūme preuaricationi fratricidij addi-
disset: similr a dño de culpa est reqñitū
cum ei dī: Ubi est Abel frater tu; Sed
q; superbus pctm suā confiteri noluit.
pot; mēdaciēter negando deum fallere
conatus est dicens: Nunqd custos frat-
ris mei su; ego indignus veniā iudica-
tus est. Un in despationis profundum
mersus est dum ait Gen. iij. Māior est
iniquitas mea q vt veniā merear: t va-
gus t profugus exiit a facie dei. signifi-
cās eos q pctm suā pfiteri dissimulant:
respectu diuine miserationis indignos
haberi. hec ibi. Vocaliter dō confiteri
homini non dicitat natura nisi in gene-
rali. Dicitat em; oibus modis reconcilia-
ri oportere deo quibus ipse statuit. Nō
natura dicitat q si deus arbitriū constitū

tueret inter se et peccatores: quod ipsi esset culpa reuelanda: et ita dicitur in generali De lege autem scripture dicitur Bonum. quod duo principaliter sunt in confessione propter que oportuit et proueniens fuit confessione institui. Primum est propter declarationem peccati et manifestationem et ille est finis confessionis in se. Secundus finis est propter reconciliationem faciendam deo et eius ecclesie. Primum ergo fit propter peccati detestationem. Peccator enim dum mala agit odit lucem. et ideo in reuersione ad iustitiam operum redargui instructuosa opera tenebrarum. Que autem arguuntur a lumine manifestantur: hoc autem est per confessionem. Et ideo debuit in ea lege institui confessio in qua est manifestatio uitalis. In qua uerbum caro factum est: ut intelligibile fieret sensibile et manifestum: hec quidem lex est lex gratie. Pro quantum ad primum finem sibi competit confessionis institutio. Alius finis est ad reconciliationem faciendam humano arbitrio mediante. Pro fit hoc ut homo sit iudex et arbiter inter peccatorem et deum. Arbitri sunt talis deus esse qui possit apponere manum in utrumque. Talis autem non potuit esse quousque deus factus est homo. Et tunc homo deificatus datus est nobis mediator et arbiter ipse qui potuit arguere et manus ponere in utrumque. Hic reliquit in ecclesia successores quos arbitros constituit et rectores ecclesie: quibus commisit autoritatem reconciliandi. Et quoniam hec autoritas primo fuit in christo et in nullo potuit esse antequam ueniret: ideo tamen in lege noua debuit institui confessio. Confessio ergo per sacramentum non fuit in lege scripta nisi in figura: precessit autem in hoc quod sacerdotibus data erat potestas et autoritas discernendi inter lepra et non lepra: sanctum et prophetanum. Sed hec quidem erant corporalia et non spiritualia.

Quod homines obligantur de necessitate confiteri non solum propter primam institutionem: sed etiam propter preceptum ecclesie a quo nullus excipitur: nisi si qui esset absque peccato.

Capitulum, in.



Tertia ratio qua ostenditur quod confessio sit necessaria ad salutem est propter ecclesie preceptiones. Precepit namque ecclesia ut homines confiterentur. in. c. ois. et de peni. et re. ubi dicitur: Omnis uiriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis peruenierit omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio sacerdoti et iniuncta sibi penitentiam studeat per uiribus adimplere. Propter que uerba dei. Bonum. quod omnes siue boni siue mali obligantur ad confessionem saltem semel in anno. Tenuerit quidem ad confessionem est dupliciter. Vel ex institutione prima: quod instituta est sub precepto: ut patuit. Vel institutione supradicta que est a generali concilio in c. preal. Ratione mandati prime institutionis: quoniam instituta est directe contra mortale peccatum: tenebantur omnes qui post baptismum peccauerunt mortaliter. Ratione uero secundae institutionis tenentur omnes saltem ad semel in anno. Ratio autem huius institutionis triplex est. Prima est uelut indigentia. Omnes enim peccauerunt et omnes egerunt gratia dei. ideo quilibet debet deum glorificare confitendo se peccatorem. Qui enim peccatorem se confitetur deum glorificat ostendens se deum offendisse et eius misericordiam se indigere. Secunda ratio fuit sacre communionis reuerentia: quod omnes tenentur in pascha communicare tam perfecti quam imperfecti. Et tunc quod agnus paschalis manducandus est cum solennitate: ut mundi essent manducantes et digni: oportuit premiti remedium purgationis et probationis et hoc est in peccati confessione. Tertia ratio fuit discretio gregis dominici: ne lupi absconderent in grege qui manducarent agnos. Ideo instituta est ut uultus conscientiarum suarum sacerdotibus ostenderent: et ne heretici innocetiam palliarent et sub pelle innocetie se absconderet. Huiusmodi si quis nullum haberet peccatum mortale: confiteri de se ut declarabit inferi propter uinculum peccati: sed propter obligationem precepti. Si autem aliquis diceret quod non habet

Feria. VI. post Inuocauit.

ret remousum peccati venialis. Dicit Boni. qd impossibile est hinc statum viatorum ut aliquis unum diem vel septimanam trahat sine remouso venialis: tñ qd totum annum trahat illud magis est impossibile ut vir credatur qd fuerit hoc donum in aliquo nisi in xpo et eius matre. Et id vnus qsqz vel hys cōsciam de venialibus vel dñs habere: et ois hō petere dñs. Dimitte nobis debita nra. Vir em̄ est hō in vita ista sine veniali: tñ propter ignorantia: qd in multis venialiter peccamus et ignoramus et nō cōsideramus: tñ ppter adherentiā: qm̄ venialia ista magne sunt ad herētie. Et id quantūcūqz aliqis sit peccatus dñs recognoscere et opere cōfiteri se peccatōre. Si tñ qd respicit qd nō haberet venialia peccata ppter supabundantē grātam talis nō tenet ad illud mādātum: qd solis peccatibus et viatoribus datū est: ipse nō ita habitat in celis qd venialiter nō peccauit. **Dec Boni.** Addit his Rich. qd regulariter oēs tā fideles q̄ infideles tenent ad cōfessionē faciendā sacerdoti xpiano: in quātū istud pceptū est preceptū dei qd prātē hys vlr sup oēs: et pceptū vlr dedit. Si autē nō esset pceptum nisi ab ecclia: ad eius obseruationē nō tenerent nisi illi qd sacm̄ baptismi susceperunt. Quia vicario xpi nō fuit cōcessa directe prās sup illos qd sacm̄ baptismi nō susceperūt: qd est ianua qua intrat in eccliam militatē. Et tāte obligatio: nis est pceptū de cōfessione ut si qd nō pōt loq: cōfiteri debeat nutu vel signo eo mō quo pōt: put notat. rrvs. q. vj. c. qd recedūt. Istud etiā pceptū cū sit euāgelicū quātū ad institutionē: quātū vō ad circūstātia sit de iure positiuo: pōt a papa dispēsari quātū ad circūstātia. Sed qd aliqis nullo mō teneat cōfiteri papa nō pōt: qd nō pōt dispēsare cōtra euāgelicū. **Uñ Urbanus papa. rrv. q. s. c.** sunt qdā. ait: Sunt quidā dicētes: romano pōtifici semp licuisse nouas condere leges: qd et nos non solū nō negamus: sed etiā valde affirmamus. **Sciēdus** nō sum opere est qm̄ et inde nouas

leges cōdere pōt: vñ euāgeliste aliquid et pphete nequa qd dixerūt: **Ubi** nō aperte dñs vel eius apli et eos sequētes sanctos pres sentētia liter aliquid diffinierūt: ibi nō nouā legē romanus pōtiter dare: sed potius qd pdicatū est vsqz ad aiām et sanguinē cōfirmare dñs. Si em̄ qd docuerūt apli et pphete destrueret: qd abst: niteret nō iniām dare: sed magis errare cōmteret. hec ille. **Uñ vsqz** nūc in hoc pcepto nō est dispēsatiō: nec quātū ad institutionē: nec quātū ad circūstātia. Ego autē dico qd in hoc pcepto hys male: tñ aliqis dispēsauit. **Nāqz** vidim⁹ plerōqz steriles p. r. r. aut. rrr. annos sine cōfessione. Et qd dispēsauit cum istis? **Nō** deus: nō angelus: nō papa: nō legatus a latere: nō ep̄s: nō sacerdos: nec qd alius clericus. Sed quis fuit ille dispēsator? **R**espōdeat ip̄s. **Die** in quā mihi o infelix xpiane qd p tot annos sine pessione steristi. **Quare** nō es cōfessus: qd dispēsauit te cui? **Et** statim dicit: **E**go nō cōfiteor: ppter luxuriā. **Alter** dicit: ego ppter auariā. **Alter** ppter discordiā: ergo cuius hys et filius dispēsat diabolus. **Cū** luxuriosus diabolus luxurie: cū auarus diabolus auaricie: cū odiosus diabolus risarū et discordie. **O** iniqua cōditio malor xpianorū: o ptinacia damnabilissima: o venenata synagoga inferni. **Cur** tādiu o fatui vestra salutē negligitis? **Ex**urgite imini igitur et cōfitemini peccata vstra: ut p cōfessionē in p̄senti efficiamini digni dei gl̄ia et in futuro eterna gl̄ia. **Amen.**
¶ Feria sexta post Inuocauit de cōfessione sc̄tissima. **Sermo. rrviii.**



Respondit ei Iāguis. **Dñe** hoies non habeo: ut cū turbata fuerit aqua mittat me in piscinam Job. v. et in euāgelio hodierno. **E**gebat adhuc auxilio hois ut poneret in piscinā infirmus et languidus: qd si ibi descēdisset nō hois sed dei virtute sanitate fuisse cōfectu